

Voortgangsrapportage Regieplan Programmasturing 2019-2021

September 2019 – Tweede rapportage 'Resultaten uitgelicht'

Sinds dit jaar werkt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met het Regieplan Programmasturing 2019-2021. Zoals bekend gaat het om de drie samenhangende programma's: Omgevingswet, Opgavegericht werken en Informatiegestuurd werken. OZHZ werkt aan innovatie & ontwikkeling in de uitvoering van haar taken en aan de ontwikkeling van nieuwe producten. Zo speelt de omgevingsdienst beter in op de uitdagingen in de regio en de behoeften van de gemeenten en provincie.

Samen met gemeenten en provincie

De projecten voert OZHZ samen met gemeenten en provincie uit, bijvoorbeeld doordat een gemeente deelneemt aan één of meerdere pilots of door kennisdeling via platforms. In een notitie in juni 2019 gaf OZHZ de eerste resultaten van verschillende projecten uit het regieplan kort weer. Inmiddels zijn steeds meer projecten in afronding, dus lichten we opnieuw een paar projecten uit.

Uitgelicht: Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Beoordelingskader ontwikkeld om toch vergunningen te verlenen

Het PAS mag niet meer gebruikt worden als basis voor toestemmingverlening. Dat was het oordeel van de Raad van State eerder dit jaar. Dit bracht direct problemen met zich mee in de regio.

Het aanpakken van dit landelijke probleem kost veel tijd, het was wachten op een nieuwe versie van de calculator om de stikstofdepositie te berekenen. Om al eerder enige duidelijkheid te geven in de regio, ontwikkelde OZHZ zelf een beoordelingskader. Dit kader is opgezet om vergunningverleners bouw een handvat te bieden en is te gebruiken door iedere gemeente. Het kader is snel uit te bouwen zodra meer informatie beschikbaar komt vanuit het Rijk.

Daarnaast informeerde OZHZ initiatiefnemers. Soms spraken we ook over wat al wel kan. Zo bestaat de mogelijkheid voor het onthaken van de Wet Natuurbescherming van de WABO-procedure. Hoewel dit niet betekent dat zomaar gestart kan worden, heeft dit soms wel voordelen voor de initiatiefnemer.

Uitgelicht: innovatieve circulaire ideeën mogelijk maken

Begin februari kreeg OZHZ de vraag van een initiatiefnemer van Schapenkoppiekopie: wij willen plastic gaan recycleren in een pop-up lab in Dordrecht: mag dit? Dit soort vragen en meer krijgt OZHZ steeds vaker. Om daar goed mee om te gaan en circulaire economie bij bedrijven mogelijk te maken, kijkt OZHZ vanuit verschillende rollen hiernaar. Met de ondernemer wordt bekeken welke aspecten van dit plan wel en niet uitgevoerd mogen worden binnen de wettelijke kaders. Bij Schapenkoppiekopie is snel een weg gevonden om de activiteit op een legitieme wijze te kunnen faciliteren.

Daarnaast werkt OZHZ mee om het hergebruiken van organisch afval op en in de bodem mogelijk te maken. Denk aan bijvoorbeeld bermgras en koffieresten. De landbouw wil graag het organische stofgehalte in de bodem verhogen, aanbieders van organisch (afval)materiaal willen graag circulair werken. Een uitdaging: de bodem mag zeker niet verontreinigd worden. Inmiddels is voor de korte termijn duidelijk met welke technisch inhoudelijke en juridische randvoorwaarden we rekening moeten houden. De praktijkproeven worden nu uitgevoerd in de Hoeksche Waard. Evaluatie vindt later dit jaar plaats.

Uitgelicht: Toezicht via satelliet

Eerder liet OZHZ al weten met behulp van satellietbeelden grondverzet in kaart te brengen. Door het automatisch vergelijken van beelden zien toezichthouders veranderingen. Zo kunnen ze niet alleen toezicht houden op het grondverzet dat bij de omgevingsdienst gemeld is, maar ook wat niet is gemeld.

Dit heeft OZHZ nu voor het eerst gedaan de omgeving van Hendrik-Ido-Ambacht. Eind september gaan de toezichthouders ook daadwerkelijk het gebied in waarbij men gebruikmaakt van actuele satellietinformatie. Wordt grondverzet op de juiste wijze en op het juiste moment gedetecteerd? Hoe vertaalt het beeld zich naar de feitelijke situatie op de grond? Is het satellietbeeld bruikbaar als

bewijs in het geval er sprake is van een overtreding en een handhavingsactie volgt? De verwachting is dat we bij een succesvolle afronding satellietgegevens ook kunnen gebruiken voor andere onderwerpen, denk daarbij bijvoorbeeld aan het opsporen van illegale houtkap of het inzichtelijk maken van bodemdaling. Dit staat voor 2020 op het programma.

Uitgelicht: overstromingsrisico's bij bedrijven

OZHZ bracht in beeld hoe om te gaan met overstromingsrisico's bij bedrijven. Belangrijk, want klimaatverandering leidt tot een grotere kans op overstromingen. Bij overstromingen kunnen gevaarlijke stoffen bij bedrijven vrijkomen, dit vormt een extra bedreiging voor de (omgevings)veiligheid. Dit mag de zelfredzaamheid van omwonenden en inzet van hulpdiensten natuurlijk niet in gevaar brengen. De met de Omgevingswet toegenomen beleidsvrijheid biedt gemeenten en provincies meer mogelijkheden bij het ondervangen van de risico's.

Als pilot is eerst Dordrecht onderzocht. Hier is precies in kaart gebracht welke bedrijven risico's veroorzaken en waarom. Door voorlichting richting bedrijven en door gesprekken tijdens controlebezoeken kan OZHZ de bewustwording bij bedrijven vergroten. Belangrijk is dat het bedrijf overstromingsrisico's meeneemt in het veiligheidsbeleid en bedrijfsnoodplan. Met een helder stappenplan biedt OZHZ bedrijven hierbij handvatten. Daarnaast is het mogelijk om als gemeente of provincie via maatwerkvoorschriften actie af te dwingen bij bedrijven. Ook kunnen maatregelen geborgd worden in het omgevingsplan.

Met bovenstaande ervaring kan OZHZ ook in andere gemeenten adviezen op maat bieden. Door een dergelijk onderzoek te laten uitvoeren kunnen gemeenten duiden waar risicovolle zwaartepunten (bedrijven en installaties) liggen en welke aanpak leidt tot het verminderen van de risico's, door middel van bewustwording en toezicht op de voorbereiding bij die bedrijven.

Uitgelicht: Informatieplicht Energie is er, hoe verder?

Begin dit jaar was het niet te missen: duizenden bedrijven in Zuid-Holland Zuid riepen wij op tot het melden van energiebesparende maatregelen. Dit vanwege de Informatieplicht Energie. OZHZ-adviseurs spraken ook op ondernemersbijeenkomsten, zoals in Gorinchem en Alblasserdam. Zij gingen met de ondernemers in gesprek over wat moet, maar ook wat extra kan. Om dit een vervolg te geven, ontwikkelt OZHZ nu een dashboard. Daarop is precies te zien hoe het ervoor staat met de bedrijven. Vanzelfsprekend nemen we deze verplichting ook op in ons toezichtstakenpakket.

Deze Informatieplicht energie is erop gericht de besparing op energieverbruik te versnellen. Belangrijk om dit verder te brengen. Je wilt immers niet alleen weten 'wie zich wel en niet gemeld hebben', maar ook waar de potentie zit. Waar is bijvoorbeeld energie op te wekken? Waar is sprake van restwarmte? Is circulariteit te bevorderen? Samenwerking met buurbedrijven kan zo gestimuleerd worden. Ondernemers hebben zo meer handvatten voor extra maatregelen en worden op positieve manier gestimuleerd om te voldoen aan de wetgeving. Het bedrijfsleven reageert positief over de wijze waarop OZHZ het stimulerende spoor oppakt. Het dashboard gaat nog meer inzicht geven in de potentie.

Uitgelicht: kan de vergunning niet wat sneller?

De Omgevingswet treedt straks in werking. Onderdeel daarvan is ook dat de processen rond vergunningverlening makkelijker en voorspelbaarder worden. Dit met een flink kortere proceduredtijd en een integrale aanpak. Dit betekent dat een efficiënte samenwerking tussen bevoegd gezag, met ketenpartners, wettelijk adviseurs en overig belanghebbenden noodzakelijk is. Om dit te organiseren, is de regiobrede werkgroep "werkprocessen" ingesteld waarin alle gemeenten, het waterschap, Rijkswaterstaat en de uitvoeringsdiensten (OZHZ, DG&J en GGD) zijn vertegenwoordigd. OZHZ is trekker van deze werkgroep.

De werkgroep heeft gekeken naar de kritische factoren. Denk aan wat dit vraagt van de vergunningverlener en adviseurs? Welke capaciteit/menskracht beschikbaar is? Hoe uitloop te voorkomen? En hoe past participatie in dit alles? Het vergunningverleningsproces is inmiddels beschreven. Daarmee zijn we er nog niet. Zo gaan de werkgroep het aangepaste proces nog in het zaakstelsel (ICT) inrichten en het proces met alle betrokkenen uittesten.

Gezien de succesvolle samenwerking, heeft OZHZ ook het initiatief genomen om onder meer de werkprocessen 'toezicht & handhaving' en 'bezwaar & beroep' onder de loep te nemen.

Uitgelicht: Try-out Omgevingswet "Vooroverleg"

Eerder vond al een try-out (botsproef) plaats om ervaring op te doen met de wijzigingen in wetgeving rondom externe veiligheid. Begin oktober deed OZHZ mee met een tweede botsproef. Dit keer over het 'vooroverleg bij complexe initiatieven'.

Om de afhandeltijd van 8 weken bij complexe initiatieven echt te kunnen halen, is het zaak om het vooroverleg goed in te richten. Hiervoor ontwikkelde de VNG een model 'omgevingstafel'. Aan deze tafel komen de initiatiefnemer en alle betrokkenen bij elkaar, vanuit de gedachte om het initiatief mogelijk te maken. Dit levert de initiatiefnemer een integraal advies op, waarmee hij de vergunningaanvraag kan opstellen en indienen. Daarna kan de vergunning daadwerkelijk in acht weken worden afgehandeld.

De VNG heeft deze regiobrede bijeenkomst voor gemeenten en ketenpartners georganiseerd om ervaring op te doen met deze omgevingstafel. Het is voor OZHZ van belang om ervaring op te doen met deze nieuwe systematiek onder de Omgevingswet. We zijn en blijven daarom nauw betrokken bij zulke try-outs.

